

SLOVENSKI NAROD.

Inštanjem tega dan zvezcer, iznimbni sledijoči in pravilno, kar vaja po postri prejemam za avstro-ograke dežete na vse leta 20 K., na pol leta 8 K., na četrt leta 6 K. 60 h., na en mesec 2 K. 80 h. Za Ljubljano + sečiljanjem na dom za vse leta 2 K., na pol leta 12 K., za četrt leta 8 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi nam ponuj, plača na vse leta 23 K., na pol leta 11 K., na četrt leta 5 K. 50 h., na en mesec 2 K. 60 h. — Za tuje dežele težke več, kolikor znača poština. — Na načrte brez letodobne vročiljavne narečnine se ne snira. — Za oznanila se plačuje od poterstevne petit-vrste po 12 h., če se oznanilo tisku enkrat, po 10 h., če se dvakrat in po 8 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopini naj se izvoli frankovati. — Reklopni se ne vržejo. — Uredništvo je v Knutovi ulici št. 6, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnosti pa v pritličju. — Upravnosti naj se blagovljivo večiljati narečnine, sklamajte, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Srednjištva telefon št. 34.

Volilna reforma.

Razprave o volilni reformi tečejo naglo. Še nikdar ni ta leni parlament delal tako hitro, kakor sedaj. Za njim stoji cesarska vlada z bičem, a pri-ganjanja ni treba dosti, zakaj velike stranke hite iz lastnega nagiba, da spravijo v varnost svoj plen, ki jim ga prinese ta krivična in pristranska volilna reforma.

Našli so se pri tem tudi največji nasprotniki. Stari švindler dr. Adler je postal zaveznik dr. Šusteršiča in dr. Gessmanna. Dolgo let je Adler v svojem revolverskem listu sramotil in napadel Šusteršiča in vso njegovo stranko zaničeval do skrajnosti. Ko je bila 1. maja leta 1901 v poslanski zbornici znana razprava o žlindri in ko je parlament z ogromno večino potrdil razsodbo vseh sodnih instanc ter pripoznal, da je dr. Šusteršič z žlindro goljufal in da ima od žlindre umazane roke, tedaj sta Adler in Pernerstorfer v svoji „Arbeiter-Zeitung“ obsojala in obdelavala Šusteršiča na tak način, da je bila groza. A sedaj? Sedaj pa pravi dr. Adler, da je dr. Šusteršič poštenjak, da mu ga ni para in da ni nikdar nič imel opraviti z žlindro, in Šukljeta bi najraje proglašil za svetnika. Pack schlägt sich, Pack verträgt sich.

Tudi z dr. Gessmannom je zdaj Adler najboljši prijatelj in se sploh peha, da bi parlament ugodil klerikalni zahtevi in odklonil takoimenovani „kanzelparagraf“ in sploh vse določbe v varstvo volilne svobode. Klerikalci in socialni demokratje so se združili v načen, da onemogočijo volilno svobodo. Socialni demokratje zahtevajo zase privilegij, da smejo volilce terorizirati in jim delati silo — klerikalci zahtevajo zase privilegij, da smejo zlorabljalci cerkev in vero v svoje umazane namene. To bo lepa svobodna volitev, če obvelja zahteva klerikalcev in socialnih demokratov, in vse kaže, da obvelja. Sicer so češke

narodne stranke pri volitvi na Moravskem spoznale, kaj pomeni socialno-demokratični terorizem in kaj zloraba cerkev, ali vzlje temu ni misliti, da bi glede varstva volilne svobode se uprli klerikalcem in socialnim demokratom.

V nekaterih dneh se to odloči in potem pojde razprava o volilni reformi brez večje ovire svojo pot naprej. Na kake premembe načrta že ničče več ne misli in največja naivnost je, če verjamejo koroški Slovenci, da bodo klerikalci zanje kaj resnega storili.

Burna seja hrvatskega sabora.

V Zagrebu, 12. novembra.

Danes je vladalo v Zagrebu od ranega jutra največje razburjenje: otvoril se je novi hrvatski sabor, ki je imel po znamenitih volitvah dne 3. maja samo tri seje. Ves narod pričakuje, da se v tem zasedanju izvedo obsežne ustavne reforme. V tem pričakovanju je stranka drja. Franka — takozvani Starčevičanci — nenadno stopila v javnost z neko svojo strankarsko afero, ki je bila opisana v sobotnem zagrebškem dopisu Vašega lista, ter zagrozila z obstrukcijo in z največjimi škandali, ako ne prekliče saborski predsednik dr. Medaković svoje opravičeno naziranje o Starčevičancih, ki ga je izrekel v nem intervju pred več meseci.

To je silno ogorčilo politične kroge. Ne dovolj, da gledajo gotovi visoki krogi z velikim nezadovoljstvom na to, kako se mi Hrvati pripravljamo, da se utrdimo proti tiranству, sedaj skuša celo takozvana najpatriočnejša stranka, ki hoče takoj ustvariti Veliko Hrvatsko, zavirati delovanje sabora, ki ima zgraditi temelje narodni samostalnosti. To pa dela tista stranka, ki je pod Khuenovim režimom mirno prenašala njegova tiranstva, in se ni Khuenu nikdar odločno uprla, ker je bila zava-

rana proti njegovemu preganjanju. Kdo bi si pri tem ne mislil, da je pri tej prilikli služila kot sredstvo kakemu zakulisnemu neprijatelju hrvatskega naroda?

Ogorčenje proti frankovcem radi njihovih groženj je vedno bolj narascalo in se razširilo v najširše narodne sloje. Ne samo koalicijeske stranke, na čelu jih naprednjaki, nego tudi socijalni demokratje, katerih vodstvo često ume prav dobro pogoditi splošne narodne interese, so porabili to priliko, da manifestirajo za ustavne reforme. Zato so z vso ljutostjo navalili na frankovce v letakih, ki so jih izdali v soboto.

V nedeljo so nato obelodanili frankovci ostuden pamflet na vso koalicijo, očitajoč ji, da se je prodala Madžarom, da so le-ti odvzeli hrvatskemu narodu 80 milijonov in druge neumnosti.

Socijalistov so se tako preplašili, da so pozivljali celo okoliške kmete, naj pridejo pred zbornico.

Danes zdaj zjutraj je pa izsel drugi proglaš vodstva socijalne demokracije, ki poziva delavstvo, na jug ustavi delo v večjih tovarnah in se zbere pred zbornico.

To je značilno popolni poraz frankovcev na ulici, ker nasproti masi socijalmodemokratskega delavstva izginejo docela njihovi ljudje.

Frankovci so se naravnost priznali, da inzultirajo nekatere narodne zastopnike iz vrst koalicije, v prvi vrsti najbolj sovraženega Supila. Toda tega je vzel v obrambo napredno dijaštro, ki je prišlo že ob osmih zjutraj, kakih 300 na številu, pred Supilovo stanovanje in ga med neprestanimi ovacijami spremilo pred zbornico. Pred saborom so se naprednjaki sešli s socialisti in Supilo je imel tu med splošnim odobravanjem govor, ki je bil v prvi vrsti naperjen proti frankovcem.

Dočim se je pred saborom zbrala velika množica delavstva in dijaštvia in s tem preprečila vsak terorizem s

strani frankovcev, je v zbornici vladala največja napetost in razburjenost.

Galerije so bile natlačeno polne občinstva, ki je opetovano z burnimi klici dajalo duška svojim čutilom, a videlo se je takoj, da so na galeriji po ogromni večini pristaši koalicije, ponajveč naprednjaki.

Tako ob začetku seje je zahteval dr. Pavelić v imenu frankovcev zadoščenje od predsednika, ker bi bili sicer Starčevičanci prisiljeni, onemočiti vsako delovanje sabora. Med njegovim govorom je prišlo do burnih prizorov med koalicijo in frankovci; nekaj časa se je celo zdelo, kakor da bi prišlo celo do pretepa. Začula se je beseda „hulje“, ki jo je zaklical nekdo izmed frankovcev.

Vsi poslanci, pripadajoči koaliciji, so skočili pokonci in hiteli proti Vladimиру Franku (sinu vodje dr. Jos. Franka), ki je izrekel ono psovko, ter zahtevali, da jo prekliče. Vladimir Frank je vstal in izjavil, da ni rekel „hulje“, nego da bi bili koalicijski poslanci „nule“ (ničle), ako bi jih frankovci ne bili volili v Pešto.

Supilu so se priredile v saboru spontane ovacije, dame so pa z galerije metale cvetje na predsednika, ko ga je frankovski govornik napadel.

Seja se je morala radi prevelike viharja dvakrat prekiniti.

Predsednik dr. Medaković je izjavil na očitanje frankovcev, da bo odgovoril na koncu seje, ko bodo rešene druge najpotrebnejše stvari.

Nato je ban grof Pejačević imel svoj programni govor, v katerem je povedal, kako se je v novi eri sporazumel s koalicijo in da stoji sedaj nad strankami; potem je našteval vse zakonske načrte, ki jih namerava predložiti saboru. Obljubil je, da predloži vlada tudi zakonski načrt o volilnem redu na temelju splošne in enake volilne pravice. Koalicija je tej banovi izjavi živahn poškala.

Frankovci so namreč hoteli baš splošno volilno pravico demagoško izrabiti proti koaliciji, češ, da si koalicija z njo ne upa na dan, a sam ban jim je izbil iz rok orozje.

Nato je dr. Medaković glede frankovcev izjavil, da je imel dotični interview s časnikarjem kot politik, a ne kot saborski predsednik. Izven sabora se on ne da kovati v spone. Kadar bo čas, bo v debati dokazal, da njegove besede proti frankovcem niso bile obrekovana; on ni nameval žaliti stranke, nego so bile njegove besede samo resen memento v resnem času.

V tem trenotku je prikipela napetost do vrhunca.

Na splošno senzacijo je vstal dr. Frank in izjavil, da se on v imenu svoje stranke zadovoljava s to izjavo in da proglaša to afero za končano.

Med splošnim smehom je v tem hipu zaklical član koalicije, dr. Krasojević, frankovcem: Tresle so se gore, a rodila se je miš.

Ta popolna kapitulacija frankovcev se v mestu živahn komentira, primerno jo pa komentirajo tudi časopisi.

Državni zbor

Dunaj, 14. novembra. Nadaljevala se je podrobna razprava o prvi skupini volilne reforme. — Glavni govornik contra posl. Benetel je izjavil na očitanje frankovcev, da bo odgovoril na koncu seje, ko bodo rešene druge najpotrebnejše stvari.

Nato je ban grof Pejačević imel svoj programni govor, v katerem je povedal, kako se je v novi eri sporazumel s koalicijo in da stoji sedaj nad strankami; potem je našteval vse zakonske načrte, ki jih namerava predložiti saboru. Obljubil je, da predloži vlada tudi zakonski načrt o volilnem redu na temelju splošne in enake volilne pravice. Koalicija je tej banovi izjavi živahn poškala.

■

Moje letovanje.

Pripoveduje dr. V. K.

(Daleje.)

Vse to je dalo povod, da sem začel resno premišljati, ali bi vendar ne kazalo, da bi za nekaj tednov zapustil Ljubljano. In ko je nastopila neka vis maior, ki je končno provzročila odločitev, moram reči, da nisem bil žalosten.

Ko hodim namreč nekoč umerjenih korakov in s pripogojeno glavo po svoji sobi, na prste štejoč pomisleke, ki sem jih imel za Ljubljano in proti, zaslisan strašen pok in šipe zaklepcejo v oknih. V tistem hipu pa me zapusti pogum, ki me diči

vsekdar, kadar v gostilni Pri Raci z Gustav Adolfovo ženjalnostjo preverjam vzroke izgubljenih vojska in snujem načrte za bodoče. Brez suknje in klobuka, samo z dlanjo leve roke pokrivač svojo velikansko plešo na glavi, hitim na ulico, misleč, da je potres. Tu pa zvem, da je vzletela v zrak smodnišnica na ljubljanskem polju in da je nevarnost, da nebi eksplodirala še druga, v kateri je na tisoče stotov smodnika.

To bi bilo pa vendar preveč, da bi se vsled nemarnosti vojaške oblasti, s katero kot neoficijalni general že tako ne morem biti zadovoljen, pustil meni nič tebi nič vreči v zrak! Zato sem takoj prevrnil vse svoje prejšnje sklepe, se hitro opravil in pripravil; in ko naročim svoji brezobi služabnici starci Mici, kako da naj odpravi krojača, ko bi prišel ta mrcina spet s kakim neplačanim računom, vzamem kolo in nahrbtnik in se odpravim na pot. Slovo od Mice je bilo kratko, pa presrečno. Jaz sem ji rekел: „Servus, Micel!“ ona pa je zahrešala zapiraje vrata za meno: „Gospod, nohet si pa le porežite, da vam na kolesu ne bo v napotje!“ Reči pa moram, da mi je ta njena materinska brižnost zame privabila debele solzo

LISTEK.

Ksaver Meško: „Mir božji“.

Večno kakor samo še ljubezen, je hrepenenje človekovo po miru in pozabi. Prej ali slej se vzbudi, četudi le začasno ali celo le hipoma, v vsakem srcu in prevzame vsako dušo. Čim težja je peza življenja, čim trja je itak kruta usoda, toliko mogočnejše se oglaša koprnenje po tistem tihem dušnem in srčnem stanju, ki ga Meško plastično imenuje mir božji in ki ga nihče ne doseže in nihče ne učaka, ker ga v življenju sploh ni. Vse, kar si človek lahko pridobi, je resignacija, ki pa jo mora plačati z bridkimi izkušnjami in trpkimi razočaranji. Mir božji učaka človek še v grobu.

Meško se ša ni dokopal do tega spoznanja in tudi še ni izgubil vere v človeštvo vzlje vsem bridkostim, hudobijam in grdobijam, ki jih vidi po svetu. V tej veri je gledal v človeške duše, je opazil v njih večno hrepenenje po miru in pozabi in ti pogledi v človeška srca so mu dali

slov za novo delo, ki mu je dal karakteristični naslov „Mir božji“. Dvanajst črtic je združenih v tej knjigi in vsaka iz njih je ilustracija hrepenenja po miru božjem ali vsaj po sreči in zadovoljnosti.

V teh črticah ni nič narejenega, ni nič konvencionalnega. Tu ni vzklikov mogočno vse okrog sebe podpirajoče strasti, tu niso popisani veliki dogodki, niti veliki ljudje. Nežne in mehke so te povesti in čitajo se deloma kakor bi bile časnu primerno prirejene serafinske pripovedke iz življenja sv. Frančiška. Le tuintam se kaj pojavi, hitro kakor senca, kar priča, da tudi Meškova sanjava duša včasih sluti kaj so hamletski dvomi in learske bolesti, a vzlje temu ni v tej povesti nič tiste histerične gorjuposti, ki jo goji na primer Cankar proti vsemu človeštvu. Bralcu Meškovih povesti se zdi, kakor da čuje čisto in jasno, a neenakomerno žubrenje vrelca, prihajajočega iz nežnočutnega, ljubezni in usmiljenja polnega srca.

Ta plemenitost v mišljenu in v čuvstvovanju je najlepše izražena v „Romanci o izgubljeni“. Videli smo, da izvestni kritiki te črtice niti razumeli niso. Izgubljeno dekle se snide slušajno z znancem izza mladih let,

Pri glasovanju je bil člen I. sprejet z veliko večino, odklonjeni pa so bili vsi spremiščevalni predlogi. Potem se je sprejel člen II., ne da bi se bilo določilo število mandatov za posamezne kronovine. Za Dalmacijo se je določilo število mandatov 11, za Galicijo 106, ker Starzynskega predloga za 114 mandatov ni dobil dvetretjinske večine, dasi so glasovali vse slovenske stranke in veleposlani. Istotako se je določilo za Bukovino 14 mandatov z odklonitvijo Glabinskega predloga, za Nižjo Avstrijo 64, za Šlezijo 15. Povsod so bili minoritetni predlogi odklonjeni. Proti odsekovim predlogom so povsod glasovali slovenski naprednjaki, češki radikalci in Vsenemci.

Potem se je začelo razpravljal o drugi skupini (plurnalna volilna pravica). Poročevalec Löcker se je odpovedal besedi, nakar je začel govoriti posl. dr. Adler, ki je predlagal, naj se izpusti določba, da mora volilec bivati najmanj leto dni v občini, v kateri sme potem voliti. Ako se njegov predlog ne sprejme, predlagal je določbo tako stilizirati, da je potrebno prebivati eno leto v dotočnem volilnem okraju. — Posl. Choc se je vzemal za žensko volilno pravico ter povedal, da je na Češkem nastalo močno gibanje za žensko volilno pravico. — Posl. Romanczuk se je izrekel proti nadomestnikom pri volitvah. — Posl. Sobotka je govoril proti določbi enoletnega bivanja in za Chocov predlog, da se tudi ženskam da volilna pravica. — Nato se je debata zaključila ter sta se izvola glavna govornika Pernerstorfer (pro) in Klofač (contra). — Posl. Pernerstorfer je izjavil, da socijalno-demokratična stranka ni le proti določbi, da mora volilec bivati eno leto v občini, kjer sme potem voliti, temuč tudi proti določbi, da se dobi volilna pravica šele s 24 letom. Delavske množice so primorane, da se morajo že s 16 letom popolnoma samostojno zdrževati, zato pa tudi smejo svoje interese pred 24 letom zastopati. Nadalje je rekel, da je njegova stranka za žensko enakopravnost tudi glede volilne pravice, toda zahtevati kaj takega v sedanjem momentu je nemogoče, ker ženske še nimajo pravice, biti članice političnih društev. V novem parlamentu pa se bo tudi ta zadeva kmalu razvila.

Prihodnja seja bo v petek.

Bodoče državnozborske volitve.

Dunaj, 14. novembra. Kakor brž se aktivira splošna volilna pravica, bodo vsi ministri, ki še nimajo poslanskega mandata, razen bramborskega ministra, kandidirali v državni zbor. Dosedaj nimajo mandata ministrski predsednik baron Beck, ministri: Korttowski, Bienerth, Klein in Auersperg. Baron Beck

v oku, ki se mi je utrnila šele, ko sem se spotaknil nad nekim psom, ki je ležal sredi veže.

Nisem pa imel namena se takoj nastaniti v kakem letovišču, temveč hotel sem napraviti najprej nekaj dnevno turo po svetu. In kam naj jo krenem, mi ni bilo treba dolgo premisljati; zakaj načrt sem imel že dalje časa pripravljen. Zdaj se je šlo samo še za njegovo realizovanje.

II.

Slišal sem bil mnogo praviti o romantičnosti Ampeške doline (Ampezzo) na meji Tiolske in Laške, o slikevitosti njenih jezer in letovišč. Vse to je vzbudilo v meni željo, to dolino prepotovati, obenem pa to turo združiti s kratkim izletom v Betnetke, kamor od nje južnega izhoda ni več daleč.

Dohod v Ampeško dolino na severu je pri Toblachu na Tiolskem, odkoder vodi nekaj časa v imponantni nadmorski višini (1450 m) lepa cesta preko orjaških dolomitskih Alp na ravnost proti jugu, dokler se ne prerije v zgornjeitalsko nižino. Cela dolina, katere pa le srednji del se imenuje Ampezzo, je dolga kakih 130 km, in ker po njej ne teče železnica, cesta pa celo pot visi, je za

in Bienerth bodeta kandidadirala v notranjih okrajih Dunaja.

Delegacijsko zasedanje.

Budapest, 14. novembra. Danes je bil 4 urni ministrski svet, ki se je bavil s predpripravami za sklicanje delegacij. Delegacijsko zasedanje se otvoril 24. t. m. z vladarjevim nagovorom. Potemkem ni res, da bi se sedanje zasedanja smatralo za nadaljevanje prejšnjega. Cesarjev nagovor bo omenjam tudi zunanj položaj.

Imuniteta poslancev.

Dunaj, 14. novembra. Ustavni odsek je razpravljal v današnji seji o vladni predlogi glede spremembe § 16 kaz. zakona (imuniteta). O stvari je dosedaj razpravljal pododsek. Nove določbe olajšujejo izročitev poslancev, ki je zakril kako kaznivo dejanje ter skrbe, da zadeva ne zastari. — Posl. Skene je predlagal določbo, da poslanca ne varuje imuniteta, ako zakrivi v zbornici razdaljenje časti proti kakemu tovariu po § 487, 488, 489 in 496 kaz. zak. Po daljši debati se je ta predlog izročil pododseku v nadaljn posvetovanje.

Finančni položaj na Ogrskem.

Budapest, 14. novembra. Finančni odsek poslanske zbornice je razpravljal danes v splošnem o državnem proračunu za leto 1907, ki izkazuje več izdatkov 48 milijonov kron, a tudi dohodki so narasli za 55 milijonov, tako, da je bilanca za 7 milijonov ugodnejša od lanske.

Pruska politika.

Berlin, 14. novembra. V nemškem državnem zboru je interpeliral posl. Bassermann zaradi zunanjosti politike. Interpelacija pravi: „Naše razmerje na pram Italiji se je polagoma poslabšalo. Italijansko javno mnenje se nagiba k Franciji. Vrhutega se je razmerje med Avstrijo in Italijo poslabšalo. Razmere na Ruskem niso za Nemčijo ugodne. Glavna točka vse politike pa je na Angleškem, ki deluje vztrajno in namenoma na izoliranje Nemčije. Nemiri na Balkanu in azijatsko gibanje zahteva vso pozornost.“ — Državni kancelar knez Bülow je takoj odgovarjal na interpelacijo. Rekel je, da o kakem zblizevanju Francije ali celo o zvezni in morebiti govora, temuč mora biti Nemčija na to stran vedno na straži. Med Anglijo in Nemčijo ni globokih političnih nasprotstev. Trozvezza ima vkljub vsem kombinacijam velike prednosti za vse tri zaveznike, ter izključuje konflikte med njimi. Ako bi Avstrija in Italija ne bili v zvezni, bi lahko nastale med njima napete razmere. Na konferenci v Algecirasu je Avstro-Ogrska tako zanesljivo podpirala Nemčijo, da

potovanje skozi njo kolo najpripravljene sredstvo.

Do Toblacha pa sem se vozil z vlakom. Ker je bilo treba v Beljaku izstopiti in nekaj ur čakati vlaka, ki bi me popeljal proti Tirolski, sem imel priliko si ogledati mesto. Vendar edino, kar me je tukaj zanimalo, bila je Drava in pa razgled na Karavanke, katerih koroška stran mi do zdaj ni bila znana.

Bilo je ravno poldne in zato stopim v neko gostilno. Ker so bili drugi prostori zasedeni, sedem k mizi, pri kateri so bili samo trije gospodje. Na običajno vprašanje, jeli dovoljeno prisesti, so sicer milostno prikimali, vendar pa je bilo opaziti, da jim moja družba ni bila kaj povšeči. In šele, ko srebam juho, spoznam, kaj da je temu vzrok; zagledam namreč na mizi stojalce, na njem pa v nemških barvah napis: Stammisch. Da nisem jaz sem spadal, to je bilo gotovo; vendar pa mi ni kazalo se presedati sredi obeda. Kakšni gostje pa posejajo za to mizo, mi je postal kmalu jasno. Na mizi je bil nabiralnik za Südmarko, odičen z bismarškimi in drugimi vjenčanskimi izreki; tudi vžigalice so bile Südmarkine. Vendar mi pa vse to ni jemalo teka. Ko pa se nakosim in prizgem svalčico s Ciri-

ji je Nemčija za podobne slučaje dolžna protiusluge.

Dogodki na Rusku.

Petrograd, 14. novembra. 25. pomorščakov, ki so bili obsojeni v dosmrtno prisilno delo, je pobegnilo. Dosedaj so še enega zopet vlovlj.

Varšava, 14. novembra. Na postaji Šeltija-Vodi se je izvršil roparski napad na blagajnika in vojaka, ki ga je spremjal. Roparji so oba ustrelili in odnesli 53.000 rubljev.

Dopisi.

Iz Kamnika. Vsegamo gočnost g. Vedlina. Vedno se čita, da se g. Vedlin jezi, ker stranke dvigajo denar v mestni hranilnici. Zadnjikrat je pa ta mogočni gospod poskusil to preprečiti celo s silo. Ko je prišla neka ugledna poštena ženska z dvema knjižicama po denar, ji ga ni hotel izplačati, ter so dali dotedno žensko po stražniku Fricu peljati celo k sodniji. — Kdo ima to povelje in kdo ima pravico do tega? smo zelo radovedni. Akoravno je ženska povedala, kdo da ji je knjižice izročil, ni pomagalo nič. Nato je šel tajnik okrajne posojilnice k Vedlinu in zahteval izplačilo teh knjižic, a tudi temu jih ni hotel izplačari, ampak hotel je poskusiti še zanje sredstvo, da bi preprečil izplačilo, ter nesel knjižico hraniti v sodnijo. Tukaj je pa zvedel, da ni on vsegamogočen; zavedali so mu, da mora knjižico vrniti g. tajniku Vidicu, ker je odgovoren za nje, in ako ta zahteva izplačilo teh knjižic, se mu mora izpolnit njegov zahteva. Tako se je g. Vedlin vendar enkrat usedel na smolo, ker je moral knjižice vročiti g. tajniku Vidicu. Ko pa ta pride po denar k njemu, si je Vedlin zopet izmisli nov načrt, da bi preprečil izplačilo. Rekel je, da naj se toliko dni počaka z izplačilom, da pride v Kamnik dotedna oseba, katere so knjižice. G. Vidic mu je povedal v obraz, kaj da je zvedel v sodniji ter da kratkotako zahteva izplačilo teh knjižic. Rad ali nerad je nazadnje Vedlin moral ubogati in storiti zahtevano. Trla ga je pri tem silna jeza. Hotel jo je zdaj izliti na gosp. Vidica, ter ga prašal globoko, ako je imela ona oseba, ki mu je knjižice izročila, tudi kredit do njega. Povem Vam, g. Vedlin, da kar se tiče kreidja g. Vidica, ga ima ta vsaj 50 krat več kot Vi, ker je posestnik in odbornik pri posojilnici. Stranke pa opozarjam, da kdor ima kaj denarja v mestni hranilnici vloženega, in ga misli dvigniti, naj gre vsak sam po njega, sicer se mu zna enaka pripetiti, da bo moral s Fricem marširati v sodnijo. Toliko za danes! Če bo Vedlin spet uganjal kake muhe in sitnosti, posvetimo mu znova.

Posestnik.

Z Bledu. V sredo, 7. t. m., zvezcer smo se poslovili od g. Novaka, učitelja na Bledu. V ta namen so mu priredili njegovki kolegi — izvzemši nadučitelja Rusa — in njegovi pijači v hotelu „Triglav“ valeto. Udeležilo so se tega sestanka mnogo občanov, njegovki bližnji kolegi in prijatelji, ter mnogo gospodov in domov drugod — pač najlepši dokaz, kako je bil g. Novak priljubljen doma in v okolici. Njegov tovarš, g. Jenko, je vneseno govorč v lepem govoru pojasil zasluge, ki si jih je stekel

lovimi užgalicami, ki sem jih nosil pri sebi, opazili so ti trije neodrešenci na škatljici slovenske barve. Pomembno so se spogledali in njih vjenčanske oči so se zablismile, kakor da bi imeli pred seboj kandidata za drugi slovenski mandat koroški.

Iz njihovih napol glasnih opomb pa sem slišal parkrat besedo „Kraner“ in „Provokation“. Da bi jim pa ne dajal dalje povoda za razburjenje, sem v svoji slovenski pohlevnosti mirno vstal in odšel. Prišedši iz gostilne pa zapazim na ulici izvanredno mnogo ljudi; povod temu je bil lov na vola, ki je ušel mesarskemu hlapcu. Iz zanima, s katerim je sledila ljudska množica prizoru, sem sklepal, da je bil za Belačane ta dogodek sigurno najinteresantnejši celega tedna.

Raznobjeno pa je bilo življenje na kolodvoru. V tem času je na Koroskem mnogo tujcev in zato je promet prav živahan. Ko se je ustavil vlak, so se usipali ljudje iz kupejev kakor mrvlje, drugi so pa z nervozno naglico hiteli s perona proti vozovom. Slišati pa je bilo vsemogoče jezike; kajpada tudi slovenskega, v katerem sem se jaz sam s seboj pogovarjal. Tako sem pripomogel na slovenskih tleh tudi slovenčini do veljave.

(Dolje prih.)

slavljenec tekom osem let kot vzgojitelj, poudarjajoč, da je učiteljstvo ponosno, ko vidi ob vsaki priliki, zlasti pa danes, kako zna emiti sleserni občan trudopolno delo pregašjanega učitelja. Naravnost pretresljive in v srce segajoče pa so bile besede, s katerimi se je poslovil v imenu tovaršev od gosp. Novaka, žeče mu boljše bodočnosti in jasnejih dnevi. — Malo tako lepih večerov smo še preživel, a tako vzorne kolegialnosti in tako iskrenejšega prijateljstva pa nismo našli nikjer! Ogroženja in žalosti smo si dejali, čemu je morala pasti med tako vzorno in delavno učiteljstvo kruta pest, preteča jim, da jih razkropi, v škodo njim, nam in naši deci?! Čemu? — Tudi g. Peterrel je v lepih besedah očratal delovanje g. Novaka v šoli in izven nje, ter se mu iskreno zahvalil v imenu roditeljev za dolgoleten, plodonosen trud, ki ga je imel z deco, prepuščeno mu v vzgojo. Nato je posvezel besedo g. župan Prebar, naglašajoč pomen vestnega učitelja, zlasti v takšnem kraju, kot je Bled, ki potrebuje in ima pravico zahtevati vestnih učiteljev, delujočih v šoli in izven nje za povzdigo kraja, ki slovi širom sveta. In takšen učitelj je bil g. Novak ob strani svoje koleginje in kolega, ki se je v resnicu trudil, da ugodil vsem zahtevam, ki jih terjam od modernega učitelja. In zato srčno obžaluje, da je prišlo vsled prepornih razmer takoj daleč, da se je moral g. Novak hoté umakniti v kraj, kjer mu bodo tekli mirnejši dnovi in se mu zahvali v imenu občine na lepih uspehih, žeče mu, da bi i v novem kraju žel za trud in delo toliko hvaležnosti, kolikor mu radovljive izkazuje ob njegovem slovesu ves Bled. — Tej napitnici je sledilo še mnogo drugih, iz katerih se je razvile leto, da je bil g. Novak poleg vestnega učitelja tudi prijeten družabnik in delaven učitelj. Ob sklepnu teh vrstic se še enkrat zahvaljujemo na njegovem trudu, zagotavljajoč ga, da se ga bomo vedno s hvaležnostjo spominjali in ga ohranili v dobrem spominu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. novembra.

— „Po dve kroni“ bodo plačevali pristaši narodno-napredne stranke za strankarski sklad, iz katerega se bodo pokrivali stroški, ki jih ima vsaka stranka. Tako je pri vseh potrebnih strankah na svetu. Klerikalci se seveda norčujejo iz tega, ker njim ni treba na tak način pridobivati denarja za svoje strankarske potrebščine. Pri klerikalcih veljajo sicer agitacije in volitve tisočake, ker iz prepričanja tako nihče ne pripada tej družbi, a te tisočake dobera na prav preprost način. Pri svojih zavodih poberejo denarja kolikor ga je mogoče pogrešati in falsificirajo bilance. Lov na testamente je umetnost, ki ima med prečastito duhovščino prave virtuze. V smrtni ur so ljudje tako slabí in boječi — takrat se že iz njih kaj izpreša. Potem pa „ofri“. Če manjka denarja, se priredi kar „ofrov“ za duše v vicih, za Mater božjo ali za zamorčke in denarja je kot črepinj. To sicer ni poštano, ali kaj to klerikalcem mar, da le nese. Kdor si na tak nepoštenu način pridobiva sredstev, se seveda lahko norčuje iz drugih, ki iz poštene zasluzkov pristojno darujejo svoje prispevke za namene svoje stranke.

— Zakaj je šel Šuklje v pokoj? Od popolnoma verodostojne strani se nam piše: Gospod dvorni svetnik Šuklje je v svojem malo srečnem zagovoru v poslanski zbornici trdil, da je šel v pokoj zaradi rodovinske nesreče, namreč zaradi smrti svojega sina, češ, ta nesreča ga je toli potrla, da ni mogel dalje službavati. Ne vem, zakaj je šel gospod dvorni svetnik v pokoj, vem pa, da ne zaradi smrti svojega sina. Ta je bil moj sošolec in moj iskreni prijatelj. Zaupal mi je vse in vsled tega sem imel natančen vpogled v njegove rodbinske razmere. Javno povem, da je bil gospod dvorni svetnik vedno trd in krut oče, ki ni imel nikdar nič ljubezni do svojega sina, pač pa ga je rad poniževal, ga očitno preziral in ga dostikrat pustil trpeti pomanjkanje. Resnici na ljubo povem, da tudi sin ni ljubil svojega očeta, in sicer kakor je večkrat rekel, ker ga pri najboljši volji ni mogel ljubit. Tako je bilo razmerje med očetom in sinom in zato sem popolnoma prepričan, da gospod dvorni

svetnik ni šel v pokoj zaradi smrti svojega mehkega in dobrega sina, nego iz drugih vzrokov. Tega prepričanja so vsi, ki poznajo do popolnosti razviti egoizem in hladno brezrcnost gospoda dvornega svetnika Šukljeta.

— Alera dr. Ploja. Neki nemški poslanec, ki je član nemške ljudske stranke, poroča o aferi dr. Ploja „Grazer Tagblattu“, da natančno poznava Plojevo ženo in da je mnogo občeval v njeni rodovini. Ta poslanec je prepričan, da so proti Ploju izrečene obdolžitve popolnoma izmišljene. Žena dr. Ploja se je prvič omožila v starosti 19 let z možem, ki je bil nad 50 let star in s katerim je v 15letnem zakonu živila nesrečno. Najbrž se je vsled nesreče v prvem zakonu razvila v njej histerija. Dolžila in sumničila je že najožje člane svoje rodovine vsakovrstnih hudičev, a vedno se je izkazalo, da so bile dolžitve izmišljene. Omenjeni nemški poslanec sudi, da je post Stein zajel svoje informacije od strani, ki je v zvezi s to histerično gospo, od katere se je dr. Ploj ločil. Pravni zastopnik dr. Ploja, odvetnik dr. Ružička razglaša, da so vse trditve o vzrokih ločitve Plojevega zakona popolnoma izmišljene. Stein je trdil, da je Plo

je tako razburili, da so celo stali najnji predlog, ki naj bi obvaroval Celovec dvojezičnosti. Isto tako je bilo veliko šuma in hrupa, ko se je golo za slovensko imatrikuliranje dveh slovenskih otrok. Tudi takrat je celovški občinski svet pravil, da se s slovensko imatrikulacijo krši nemški značaj celovškega mesta. Koliko je pa Celovec samonemški in si je dvojezičen, razpravlja zadnji "Mir", ki trdi, da je v resnici — seveda v nasprotju z uradnimi statistikami — najmanj pol Celovca po rodu slovenskega. Kadar je Celovec tržni dan in pride v mesto slovensko ljudstvo iz okolice, zna v Celovcu vsak slovenski, pa naj bo drugače še tako nemško-nacionalen in naj mu bo sicer slovenščina ostudenjša kakor pravovernemu judu svinjsko meso. Slovenski zna, ker mu okoliški kmet napolni zevajoči mošnjiček s penezi. Pri nemškem gospodarju je slovensko služabništvo, ki je skoraj izključno povsod slovensko, vpisano za čiste Nemce. No, vkljub temu je uradna štatistika našla v Celovcu nekaj nad 1600 Slovencev, kar je vendar še 7-17% vsega prebivalstva. Torej je Celovec na vsak način dvojezičen! Kako pa sodi vlada o tem vprašanju, pokazalo se je pred več leti. "Slovensko politično društvo" se je glede reševanja slovenskih vlog po celovškem mestnem uradu pritožilo zoper odlok deželne vlade koroške na ministrstvo, ki je razsodilo, "da je slovenski jezik v vojvodini Koroški in specjalno v deželnem stolnem mestu Celovcu, v katerem je glasom zadnjega ljudskega štetja (leta 1890.) zastopan poveč kot 3-5% domačega prebivalstva, deželni jezik." Zato ima mestni magistrat celovški dolžnost kot politična oblast I. stopnje v tem jeziku sestavljene vloge reševati brez ugovora. Pritožbo celovškega mestnega urada proti tej razsodbi je upravno sodišče zavrnilo kot nedopustno. Naj se torej gotovi celovški gospodje še bolj špirijo s svojim nemškim nacionalizmom in nemštvom mesta Celovca: dejstvo je: **Celovec je bil in ostane dvojezičen.**

Zaradi železnice Št. Janž-Trebnje je bila včeraj zopet konferenca v železniškem ministrstvu. Přestovovali so konferenci tudi poslanci grof Barbo, Povše, Šuklje, dr. Susteršič in baron Schwegel. Pokazalo se je, da so še velike ovire za izvršitev načrta. Konferenca se bo v ponedeljek nadaljevala.

Iz davčne službe na Kranjskem. Davkar g. Lovrenc Verbič v Škofji Loki je imenovan za glavnega davkarja v področju ljubljanske finančne direkcije.

Iz davčne službe na Štajerskem. Po dokončani vojaški službi so prideljeni davčni pristavi: Rud. Ramšak v Celje, Ludvik Klinec v Radgono in Fran Sever v Ptuj.

Poštna vest. Poštni oficijal Ivan Černe je imenovan za poštnega upravitelja v Šent Petru na Krasu.

Šolska vest. Profesor na gimnaziji v Gorici, g. Gustav Novak, je pomaknjen v VII. čin. razred.

Učiteljske usposobljenostne skušnje za splošne in mešanske šole so bile končane predvčerajšnjim pred tukajšnjo izprševalno komisijo in so imeli sledeči rezultat: A. Za mešanske šole so bili aprobirani: Ivan Magerl, definitivni učitelj v Svibnju, suplent na mešanski šoli na Grmu, iz prve strokovne skupine s slovenskim in nemškim učnim jezikom; s. Norberta (Gabrijela) May, suplentinja na privatnem ženskem učiteljišču šolskih sester v Mariboru, iz druge strokovne skupine z nemškim učnim jezikom (z odliko); Ljudmila Schreiner, definitivna učiteljica v Slovenji Bistrici iz druge strokovne skupine s slovenskim in nemškim učnim jezikom. — B. Specjalno skušnjo iz slovenske za ljudske šole ste naredili: Justina Kozamernik, začasna učiteljica v Starem trgu in Pavla Lampe, suplentinja v Postojni; dopolnilno skušnjo iz veronauka je naredil Maša Raian, začasni učitelji v Do-

bropoljah. — C. Aprobirani so bili za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Ivan Arnšek, začasni učitelj v Leskovcu, Matilda Blagajne-Gorišek, začasna učiteljica v Škocjanu pri Krškem; Matilda Bock, začasna učiteljica pri Sv. Kocjanu na Koroškem; Matija Brezovar, začasni učitelj v Št. Rupertu; Ivan Erbezniček, začasni učitelj v Kostanjevcu; Bogomir Fegic, začasni učitelj v Knežaku; Angela Ferlič, začasna učiteljica v Metliki; Kourad Fink, začasni učitelj v Robu; s. Ksaverija (Marija) Finžgar, pomožna učiteljica pri uršulinkah v Ljubljani; Ivan Garvas, začasni učitelj v Fari vasi; Adela Golob, začasna učiteljica v Begunjah pri Cerknici; Ivan Golob, začasni učitelj v Cerkljah; Ana Grebenec, učit. suplentinja v Kozjem; Karel Gregorec, začasni učitelj v Toplicah; Zofija Guzelj-Pušnik, začasna učiteljica v Kranju; Amalija Hinek, začasna učiteljica v Sodražici; Antonija Hribar, začasna učiteljica v Št. Vidu pri Zatični; Angela Jakulin, bivša začasna učiteljica v Prežganju; Andrej Kenič, začasni učitelj v Ostrožnem Brdu; Marija Kladnik, začasna učiteljica v Koprinci na Štajerskem; s. Akvina Košir, pomožna učiteljica pri uršulinkah v Škofji Loki; Roza Krapš, začasna učiteljica v Šiki; Božena Kreč, začasna učiteljica v Stranicah na Štajerskem (z odliko); Ivan Kren, začasni učitelj v Kočevju; s. Evfemija (Antonija) Kržišnik, pomožna učiteljica pri uršulinkah v Ljubljani; Ivana Lampe, začasna učiteljica v Predosljih (z odliko); Lea Levec, začasna učiteljica v Šiki (z odliko); Berta Meglič, učiteljska suplentinja v Braslovčah; Ivan Mercina, začasni učitelj na Slapu; Ema Miselj, začasna učiteljica v Črnomlju; Josipina Muc, začasna učiteljica v Črneči vasi; Angela Nadžar, začasna učiteljica v sirotišču Lichtenhurn v Ljubljani; Otmar Novak, začasni učitelj v Idriji; Marija Okorn, pomožna učiteljica v Šmihelu pri Novem mestu; Vlastimila Peršl, začasna učiteljica na Raki; Marija Pezdir, začasna učiteljica v Št. Vidu pri Zatični; Cirila Pleško, pomožna učiteljica v Pressbaumu pri Dunaju; s. Terezija Pöck, pomožna učiteljica pri uršulinkah v Šk. Loki; Frančiška Prosenc, pomožna učiteljica v Ljubljani; Josipina Puc, učiteljska suplentinja v Št. Jurju ob Taboru; Marija Ramovš, pomožna učiteljica v Ljubljani (z odliko); Kristina Ravnikar, pomožna učiteljica v Ljubljani; Marija Regali, začasna učiteljica v Šmartnem pri Kranju; Marija Remžgar, učiteljska suplentinja v Postojni; s. Anzelma (Marija) Rodič, pomožna učiteljica pri uršulinkah v Ljubljani; Ivan Stepišnik, začasni učitelj v Zagorju; Albin Stritar, suplent na mešanski šoli v Postojni; Olga Tomič, začasna učiteljica v Trnovem; Mar. Triller, pomožna učiteljica v Ljubljani (z odliko); Adelajda Vantur, učiteljska suplentka na Muti na Štajerskem; Anton Vode, začasni učitelj v Zagradcu; Josip Vrbič, začasni učitelj v Dvoru; Frančiška Vilhar, začasna učiteljica v Šembijah; Antonija Virk, začasna učiteljica v Dolenji vasi; Ema Cenkovci, učiteljska suplentinja v Št. Jurju ob Ščavnici; s. Katarina Zupančič, pomožna učiteljica v sirotišču Lichtenhurn v Ljubljani. — D. Za ljudske šole z nemškim učnim jezikom sta bila aprobirana: s. Dolorozia (Antonija) Frenner, vadnična učiteljica na privatnem ženskem učiteljišču šolskih sester v Mariboru (z odliko) in Nikolaj Verderber, pomožni učitelj na Toplem vrhu pri Kočevju. — Ena izmed kandidatkinj ni prišla k skušnji, en kandidat in ena kandidatinja sta odstopila od ustavnih skušnje, en kandidat je bil reprobiran.

Repertoire slovenskega gledališča. Iz pisarne slovenskega gledališča se nam piše: Danes se poje prvič v sezoni Verdijeva opera "Rigoletto". Mantovskega vojvodo poje g. pl. Rezunov, Rigoletta g. Ouředník, Gildo ga. Skalova, Sparafucila g. Betetto, Monterona g. Ranek, Borsa g. pl. Zach in Maddaleno gdč. Reissova. — V

soboto prvič na slovenskem odrusu drama "Na svatbenem potovanju", ki jo je pisal moderni italijanski dramatik G. A. Traversi. Drama se je igrala lani prvič na dvornem odrusu na Dunaju. Glavne vloge igrajo ga. Taborska, ga. Danil, g. Dragutinovič in g. Nučič. — **Demonstracija v gledališču.** Za danes zvečer se pripravlja v gledališču demonstracija, ki naj bo izraz nevolje in ogroženja proti samostanemu postopanju nekaterih odbornikov "Dram. društva", ki celo preizrajo odborove skelepe. Da v odboru "Dram. društva" res ni vse v redu, to kažejo že zunanja znamenja: izstop prof. Westerja in prof. Juvančiča iz intendance, izstop prof. Westerja in dr. Tekavčiča iz odbora. In to kažejo tudi še druge stvari. Vzlic temu **prosimo in rotimo občinstvo, naj opusti vsako demonstracijo,** in sicer zaradi dobre stvari. Gledališču bi demonstracija le škodovala, a zaradi nekaterih oseb ne sme zavod trpeti. Tudi je pominili, da imamo danes ljube goste v Ljubljani, zaupnike narodno-napredne stranke, in že zaradi teh se ne sme motiti predstave. Demonstracija bi škodovala gledališču, razmer bi pa vendar ne premenila. Pravo mesto, kjer je govoriti o gledaliških razmerah, je občni zbor "Dram. društva", in pri obstoječih razmerah je itak neizogibno, da se v kratkem sklice izredni občni zbor, dotlej pa prosimo občinstvo kar najnajnejše, naj se **vzdrži vsake demonstracije.**

Sus Minervam docet. Uprizorili so Hauptmannovo Elgo, drama je trikrat napolnila slovensko gledališče, kar jasno priča, da je bila občinstvu všeč. Tudi kritik Fr. K. je bil z njo zadovoljen — kako priznanje! — samo v previd se zadirkava. To je storil že v prvi oceni dne 22. okt. Takrat so se mu neestetični zdeli izrazi: penast gobec, merkovca (Fr. K. piše v domačem "mirkuca"), tuhata. Hauptmannovo besedilo slove na dotednih mestih: scheussliches Untier mit schläfrigen Augen und triefigem Maul; — komm, kleine Meerkatze, komm! — ich freue mich, dass Ihr nicht mehr missmutig sitzet und im Finstern grübelt. Taki "trivialni izrazi" se po sodbi brambarantskega kritika Fr. K. protivijo vsaki estetiki višjega sloga, da sploh ne sodijo v "Elgo". — Hauptmann, prid' se les učit! Kritik Fr. K. te bo naučil, da ne bo rabil takih in sličnih izrazov, kakor: Verflucht di Meute; — der schlechte, kriechende, stinkende Hund; ein Ungeziefer —, ein Vampir ist sie und trunk ihm das Blut aus der Brust; ich speie dich an i. dr. — Pridi vendar, krasoslovec Fr. K. te bo naučil vznesenega sloga! — Pri reprizi drame dne 23. okt. se je na jezikovne pomislike kritika odzvalo na ta način, da se ni prav in premenilo po njegovem slabem okusu in neopravičeni zahtevi. Menili smo, da mu bo ta nemški odgovor zadoščal, saj je njemu dovolj glasno in jasno govoril. Tudi v tretrjič je ostalo prvotno besedilo, ker se prevaže dobro zaveda, da ni bilo treba takih popravkov, kakršne zahaja kritik Fr. K. v svoji namišljeni vseznalosti. A žilica mu ni dala miru: v včerajšnji kritiki naravnost izvijljevan odgovor. Tu ga ima! Vemo, da je po prijaznosti člana intendance dobil v roke original Elge. Kulanten in veden kritik bi bil dramo prej preštudiral ali vsaj prečital, da bi vedel, kaj naj v oceni predstave in prestave hvali ali graja. A naš kritik je bil tako malomaren, da tega ni storil. Kljub temu si ūpa v neverjetni trmoglavosti očitati prevodu hibe, ki jih ima zgoraj ovržene. Ne samo to. V svoji mogočni pozici celo zahteva, da mora intendanca take neutemeljene kritične opazke v poštev jemati, sicer "se bomo drugače pogledali." Na pomoč si kljče, "neizšolanu uho mladine," češ da ta s smehom kvitira take napake. Res, da se površno motreča publika smeje duhom v "Mlinaru," res se smeje tudi grobarjem v "Hamletu", a med predstavo Elge ni bilo čuti takega posmeha. Tudi v tem grmu tiči zajec, tu je zopet tista poza: kritik se namrdne in misli, da se vse smeje. O da bi on vedel, kako se smeje razsodno občinstvo cenenim in neokusnim ocenam neizšolanega kritika! — Končno bi rešetavec Fr. K. še na nekaj opozoril. Ali ne pomni več, kaj je pisal Cankar o nekem fantu, ki je bil stopil v čedno hišo poezije? Ta človek mu je bil pljuvil v prijazen pozdrav na suknjo in urnih krač odkobil. — J. W.

Roditeljski večer. V petek, dne 16. t. m. ob 6. uri zvečer se vrši na mestni slovenski deklinski osemrazrednici pri Sv. Jakobu prvi roditeljski večer. Predavala bo gdč. učiteljica Frančiška Zemmetova o šoli in domu. Dostop je dovoljen vsakemu in vsak ima tudi pravico staviti vprašanja, ki se tičejo vzgoje.

Umrla je snoči v Ljubljani gospa Klotilda Lachnik, soprga

inženirja Konrada Lachnika, po daljši bolezni 41 let starca. Pokojna je bila vsled svoje ljubeznivosti-slošno prijavljena. Pogreb bo jutri popoldne ob 3. uri.

Vinski shod v Ljubljani. — Še enkrat javimo tem potom, da se vrši ta velevažni shod prihodajo ne-delo, t. j. 18. t. m., in sicer na "Starem strelšču" malo korakov od "Mestnega doma". Zborovaje, ki se g. lahko brezplačno udeleži, se prične ob polu deseti uru in dopoldne in se bo vršilo ponaslednjem sporedu: 1. Pozdrav zastopnikov raznih korporacij in drugih udeležencev po predsedniku. 2. Katere žalhte trte kaže na Kranjskem razmnoževati z ozirom na obnobje, zemljo in vinsko kupčijo? (Poročalec Richard Dolenc, vodja deželne kmetijske šole na Grmu.) 3. Kako pospeli kupčijo z vinom in dvigniti izvoz kranjskega vina. Poročalec Fr. Gombač, deželni vinarski komisar v Ljubljani.) 4. V kolik potrebujejo umetna gnojila nadomestiti hlevski gnoj v vinogradih? (Poročalec Buhoslav Skalicky, e. kr. vinarski nadzornik v Rudolfovem.) 5. Katero izkušnjo imamo s strelnjanjem proti toči? Ali naj se strelnjanje zoper točo še nadaljuje? (Poročalec Fr. Gombač, deželni vinarski komisar v Ljubljani.) 6. Druga morebitna vprašanja. Ker je poslednje vprašanje iz gmotnega strelšča tako važno, bi bilo želeti, da se ona županstva, ki se tega zborovanja ne morejo osebno udeležiti, pismeno za ali proti nadaljevanju izjavijo. Pisemne izjave je poslati poročevalcu te točke.

Vinska razstava v Ljubljani. Na tej razstavi, združeni v vinsko pokušnjo, ki se otvorí že v soboto 17. t. m. popoldne ob petih, bo razstavljenih prav veliko različnih vin, med temi tudi po več let stara iz najboljih vinskih leg.

Bolniška blagajna mojstrov v Ljubljani naznana, da bode tudi leto razdelila štiri jubilejna darila po 20 kron na dan 2. decembra t. l. Pravico do daril imajo onemogli člani in vlovečči članov "Bolniške blagajne mojstrov". Prošnje sprejema načelnik g. F. Krajher, Kongresni trg 5, do 20. novembra t. l.

Bolniški fajmošter Medved v Ljubljani naznana, da bode tudi tudi leto razdelila štiri jubilejna darila po 20 kron na dan 2. decembra t. l. Pravico do daril imajo onemogli člani in vlovečči članov "Bolniške blagajne mojstrov". Prošnje sprejema načelnik g. F. Krajher, Kongresni trg 5, do 20. novembra t. l.

Pokvarjena ura ali blamirani fajmošter Medved. "Gorenje" prinaša slednje dogodke, ki dokazujejo, kako so nekateri dušni pastirji hudobni: V Besnici na Gorenjskem pase svojo čredo fajmošter France Pokorn, po domačem Medved. V stolpu njegove katedrale sv. Tilna v Zg. Besnici so gnezdili golobje. Mežnar Jaka jim ni branil veselja in le semterja si je privočil v odskodnino kakega mladega, dobro rejenega golobčka. Tako so golobje nekaj časa prav dobro shajali z mežnarem, še bolje pa mežnar z njimi. Ali v to idilo je posegel s svojo kruto roko Medved France in naenkrat prepovedal cerkveniku lov na golobe. Ker pa mežnar Jaka vkljub prepovedi ni mogel brzati svojega lukulčnega nagnjenja, je Medved France kratkomalo zaklenil turnska vrata ter spravil ključ, češ — da je cerkvenik pokvaril uro na stolpu! Tako kakih pet ali šest tednov ni mogel nihče v zvonik, v veliko veselje golobov. Manj zadovoljen je bil v fajmoštrovo naredbo mežnar Jaka, ki se je zamašnilo oziral za golobi na visokem turnu in ki je imel glede ure popolnoma čisto vest. Naravnost ogorčenje je pa zavladalo med Besnicanimi, ker nihče ni navjal cerkvene ure, katero so si pred nekaj leti omislili na svoje stroške in ki je bila ponos cele fane. Celo pobožne Besnicanke je minila potrežljivost na pram svojemu fajmoštru, ker zunaj na polju niso nikdar prav vedele, koliko je ura. Razburjenje je rastlo od dne do dne in vsak čas se je bilo batiti izbruh. Da se zabrani še večja nesreča, so modri možje stopili skupaj in po treznenem preudarku so vsled soglasnega sklepa naložili mlademu kovaču Pisovcu, da naj odpre na ta ali oni način turnska vrata in navije uro. Pisovce je rade volje prevzel to častno nalogo, in jo je s pomočjo svojega prijatelja prav tako tudi častno izvršil v splošno zadovoljnost besnikega prebivalstva. Ura, o katere je imel zopet prost vstop v zvonik, navijal je vsak dan uro in posvečil je svoje prijateljstvo z golobi. Mir se je povrnil v prijazno faro sv. Tilna. Toda nesreča nikdar ne počiva. Medved je kuhal jezo in noč in dan koval črne naklepne, kako bi podkuril kovača in njegovemu tovarisu. In res, Pisovce se ni dolgo veselil svojega junaštva. Ura je Besnicanom sicer prav dobro kazala hitro bežeči čas, a navzlic temu je prišel v Besnico enajsti dan po omenjenih dogodkih vsled fajmoštrovega naročila pravi pravcev urar. Ongavil se je nekaj okoli turnske ure, potem pa je predložil župniku račun za 8 kron. Mali Pokoren, kateremu gre sicer kjer nerado izpod palca, je radevolje povrnal račun; prepričan je bil nam-

ne bodo preje popravile, da se zgodi kaka nesreča!

Šulerajskega učitelja W

reč, da je tako dobil v roke ključ, s katerim bo Pisovcu in njegovemu prijatelju prav pošteno navil uro. Vzame torek pero v svojo desno roko, pomoči je prav globoko v črno tinto in napiše z žolčem prepojeno ovadbo zoper kovača in njegovega tovariša radi hudo nega poškodovanja tuje lastnine. Nekam tesno je bilo fantoma pri srcu, ko sta na dan obravnavke korakala proti Kranju. Tolazilo ju je edino dejstvo, da ju spremljajo simpatije cele Besnice pred kazenskega sodnika. V sodni dvorani je ludi Medved zmagonosno zrl na svoji žrtvi in zibal se je v sladkih nadah, da bodo otočenca kar obdržali v Kranju. Toda v pojasnjenu dejanskih razmer je hotel sodnik zaslišati različne priče in je preložil obravnavo. Ker pa ni bilo mogoče dobiti „kriminal-priče“, onega urarja, se je moral prenesti obravnavo še dvakrat. Slednjič, dne 23. oktobra t. l. je nastopila tudi ta važna oseba in izjavila, da ura v stolpu sv. Tilna v Zgornji Besnici sploh ni bila pokvarjena, marveč vsled prahu in potrebnega mazanja z maščobo le nekoliko zamaza na — in sodnik je razglasil oprostilno sodbo. Fanta sta se vrskate vrnila v Besnico, Medved pa se je zaril v svojo luknjo. Pravijo, da je od takrat zaklet sovražnik golobjega „ajmohta“!

I. Delavsko podporno društvo na Jesenicah priredilo veliko veselico dne 25. t. m. ob 3. uri pooldne pri Jeleni na Savi ob svoji desetletnici s tombolo, igro, plesom itd. Sodelovala bode tovarniška godba na pihala. Ker je to društvo popolnoma nepolitično in nestrankarsko in se je v teh 10 letih mnogo delavcem v bedi pomagalo, oziraje se samo na bolezne, se priporača k mnogobrojnemu obisku.

Otrok umrl na opeklkah. 31. pr. m. je 4letna hčerka posestnika Franca Bajdeta v Cirkušah pri Zg. Tuhinju prišla h kotlu, kjer je mati ravno prej zakurila za presiče. Otrok je odprl vratca, odkoder je švignil vanj plamen. Na jeno klicanje je prihitela mati, ki je strgala gorečo obleko z nje. Otrok je bil že ves opečen. Namesto da bi ga nesli k zdravniku, so ga doma pacali in združili toliko časa, da je umrl čez 10 dni. Proti staršem se uvede kazenska preiskava. Kdaj se bodo naši kmetski ljude privadili poklicati zdravnika v takih in sličnih slučajih? Konjederk v svetnike še prosijo za pomoč, več pa ne store nikdar.

Klerikalna agitacija. Omladina piše: Doslej smo bili vajeni podobno nesramne agitacije le bolj v klerikalni deželi kranjski. Letos pa so začeli eksperimentirati tudi pri abiturientih na Štajerskem. Omeniti hočemo izmed mnogih slučajev samo tole: Nekemu abiturientu je poljubljaj klerikalni kaplan 600 kron podpare, seveda pogojno, če postane njegov suženj in stopi v „Zarjo“ ali „Danico“. Poučil je tudi ta apostol miru pripravo kmečko žensko, da naj podpira sina le tedaj, ako ji obljubi da stopi v „Danico“ in ne v „pagansko društvo falotov“. — Nodobra beseda tega kaplančka ni imela uspeha — omenjeni abiturient je vstopil v naše vrste in ponosno odklonil ponujane mu Judeževe groše! Čast takim značajem! Za ljudi pa, ki si jih z denarjem nakupite, vas ne zavidamo!

Na ljutomerski dekliški šoli služujejo dve učiteljici, ki sta pravi pravcati ultramontanki. Ena izmed teh je bila letos kumica zastavi ljutomerske dekliške Marijine družbe. Druga je bila kumica zastavi fantovske bratovščine. Vse deklice 4. in 5. razreda nosijo škapulirje, da se čim preje navadijo fanatičnosti in da sploh ne bodo za nobeno drugo stvar, kot za lenuharjenje po cerkvah.

Avtomobilna vožnja Maribor-Št. Lenart-Ptuj. Okrajni sodnik v St. Lenartu, sodni svetnik dr. Kronvogel, je sklical 11. t. m. v St. Lenart shod interesentov v zadevi naprave redne avtomobilne vožnje med Mariborom in Ptujem preko Št. Lenarta. Na shod so prišli zastopniki mariborskoga, štelenarskega in ptujskega okrajnega zastopa, mariborski okrajni glavar, ptujski in mariborski župan itd. Sklenilo se je, da se je obrniti najprej na vlado, da pregleda in popravi okrajno cesto za take vožnje. V ta namen se je izvolil stalni odsek z načelnikom dr. Kronvoglo.

Silna pokvarjenost mladine. 15letni Anton Lakozič iz Fala in 13letni Konrad Koren iz Greuta sta na oslici učinila hudo delstvo po § 129 I. a kaz. zak. Ker Koren še ni star 14 let, se smatra njegov čin kot prestopek po § 29, a kaz. zak. Lakozič je vrh tega izvršil čini na 8 letni šolski deklici po § 128 kaz. zak. Lakozič je bil pred mariborskim sodiščem obsojen na 3 meseca, Koren pa na 3 tedne. Kdo je krv teče strašne pokvarjenosti mladine?

Z nožem je zaboden v Ce-

J ožef Vrabca, ko sta se prej prepirla v gostilni, iz ničevga vzroka. Hačana so arretirali.

Na Rečici v Savinski dolini je v nedeljo zgorel skedenj posestniku Slatinskemu. Sumi se, da je zažgala zlobna roka. Da niso zgorela sosedna poslopja, je zasluga domače požarne brambe.

Obsojen socijalno-demokratični agitator. Pred okrožnim sodiščem v Celju je bil obsojen 53letni Karel Kos zaradi poneverjenja na 1 mesec ječe. Kos je bil več let vodja celjskih socijalnih demokratov. Bil je že trgovec, potem agent in potem knjigovodja pri delavski bolniški in podporni blagajni, kjer je izvršil poneverjenje.

V Dravi so utonili trije vozni plavi pretekli teden pod Zavrčem. Plav je prišel na drog, ki je molek iz vode, ter se razbil. Vodstvo dravskih stavb bi naj poskrbelo za odstranitev iz vode molečih drogov in storov, ki povzročajo neštetočnost velike nesreče.

Nemško dijaščvo in Südmarka. Nemško dijaščvo v Gradcu je pričelo strastno agitirati za Südmarko. Kakor se čuje, je pristopilo že nad tisoč akademikov k njej. Nabirajo se doneski in izseči se delavci za veliko kulturno misijo, kakor naziva to početje nemško časopisje. In mi Slovenci? Našemu dijaštvu ne očitamo ničesar, ker se v veliki večini globoko zaveda svoje narodne dolžnosti in marljivo polaga svoj dar domu na altar. Na vse pa apeliramo, na Slovence in Slovenke, da podpirate naše narodno obrambno delo, da podpirate naše šolsko družbo! Sramota za vsakega Slovence, ki ne rabi Ciril-Metodovih užigalic, ki ne rabi narodnega kolka. Sicer nas mora pogled v našo narodno bodočnost navdajati z obupom, vendar obupati ne smemo. Ne podimo mrtvi, pokazimo svoje sile in moči, da stremo in odbijemo sovražne napade nemščev in nemčurstva. Ne jadikujmo samo, ampak delajmo, delajmo vztrajno in kreko!

Zmagajo socijalnih demokratov v Gradcu pri včerajšnjih nadomestnih občinskih volitvah v III. razredu je velikanska blama za za graške Nemce. Vse kar nemški leže in gre: Vsenemci, nemški učnici, klerikali — vsi so se združili proti socijalnim demokratom, nemški „farji“ so šli v roko za roko z vsemenskimi proč odrimovci voliti proti socijalnim demokratom — toda vse je bilo zastonj. Dočim so združeni nemški kandidati dobili skupaj le 1400, dobili so jih socijalni demokrati sami 1600! S tem so res pokazali Nemci, kako „mächtig“ und stark“ so v najbolj nemškem mestu Gradcu. S socijalnimi demokrati so volili skoraj vsi slovenski delavci v Gradcu.

Nesramnost nemškutarstva železniškega uradnika. Družba sv. Mohorja je pred dobrim mesecem poslala družbine knjige v Št. Juri na Vinogradih na Koroškem. Na Mostiču, postajti državne železnice pa uraduje velik in hud Nemec po imenu Rabitsch, ki ni vedel kam s knjigami. Obvestil je po preteklu enega meseca družbo, da se posiljatev na gospoda „Št. Juri na Vinog adih“ ne more vročiti, ker je adresat neznan in da pošta zahteva nemški naslov, ker je Mostič „ein rein deutscher Ort“. Kako ta Rabitsch laže, dokazuje, da so še leta 1880 uradno našeli tam 792 Slovencev. Kakor poroča „Mir“, je že poskrbljeno, da se Rabitschu nekoliko posveti v znanje zemljepisju.

Uradna nemščina nemškatarskega župana. V Meličah na Koroškem je imela slovenska lovška družba veselico. Po poštemi slovenski šegi so se prav dobro zabavali. Zabavo jim je pa hotel skvariti ondotni župan, ki je poslal med veselico sledič odlok: „An Herrn Kassier der Jagdverrein-Wall in Melicweg. Sie werden Beaufragt den Müssig 10 Kronen mich auszahlen für die Straße dass sich nicht beim Gemeinde gemeldet haben.“ No, od moža, ki že dvajseto leto županuje, se ne sme kaj več zahtevati!

Zaklal je 43letni Josip Mavrič iz Gor. Cerovega na Goriškem 16. julija Antona Humarja. Pred goriškimi porotniki je bil obsojen na 3 leta težke ječe, ženi za klanega Humarja pa mora plačati 100 krom.

Na naslov ravnateljstva c. kr. državnih železnic v Trstu. Uslužbenec teh železnic nam piše iz Trsta: Ko se je otvorila nova železnica, rabila je uprava državnih železnic mnogo osobja. Največji del ga je vzela iz kranjskega osobja. Mene so vzel iz Ljubljane. Zapustiti sem moral nenadoma ženo in otroke in iti v tuj kraj brez ugovora, ker ukazom, ki prihajajo od zgoraj, se ne smemo upirati. Kakšno življenje živim z vsemi svojimi tovariši, ki so kar čez noč bili premesčeni na novo železnico, je skoraj neverjetno. Skoraj nihče izmed nas nima pravega

stanovanja. Tu v Trstu so podražili stanovanja, da jih železniški uslužbenec ne more plačevati, zato se potiskamo po raznih luknjah kot kaki hudeleci, ki se skrivajo pred oblastvi. Da pri tem trpmo pred vsem na zdravju, je ob sebi umevno. Pa tudi prehrana naša ne more biti taka, kot se spodbija za našo težavno službo, ker je vse neprimerno draga. Poleg tega moramo skrbeti še za družine, ki žive daleč od nas. Kdo naj more potem shajati? Ako nas ima država za svoje uslužbence, naj nas tudi plača, da je bomo delali sramote in sestradanimi obrazi, potikajoči se po zaduhlih luknjah, kjer ima mrčes svoje brlove. Splošna zahteva vseh tukajšnjih uslužbencev je, da se nam zvišajo plače toliko, da bomo mogli svojemu stanu primerno živeti. Ako se to ne zgodi, ne bomo mogli več izvrševati svojih dolžnosti in kadar jih ne bomo, bodite prepričani, da ste sami to zakrivili in da smo mi le žrtve avstrijskega zistema in kapitalizma.

Zasmehovanje v pridigi. Na praznik Vseh svetnikov je v Rojanu pri Trstu rojanski kaplan Ukmar pravil v cerkvi na prižnici, da so Kranjci tako neumni oziroma babevnari, da na večer Vseh svetnikov pogrnejo mizo, postavijo na njo nekaj steklenic vina in kak prigrizek, da se verne duše, ki zapuste vice, pred odhodom v nebesa nekoliko okrečajo. Kakor je nam znano, ta navada na Kranjskem ni vpeljana, pač pa na Štajerskem, kjer pa postavijo v imenovani namen le en kozarec vina, katerega pa ponosi že kdo izmed domačih spije. Naj bi kaplan Ukmar skrbel za Tržačane in njih okoličane, da jih privede v nebeško kraljestvo, nego pa da se hoče norčevati iz šega, ki jih trpe kot poganske katoliške duhovnike, ker imajo že v zrak zato. Tudi naj bi Ukmar italijanaš župnika Jurizza priučil, da bo znal slovenski, saj je slovenske matere sin.

Otroka ni hotel krstiti. Iz Boljuncu pri Trstu se nam piše: 3. t. m. so prinesli v našo cerkev krstiti otroka g. Autona Ota. Botra sta bila iz Riemanj. Kaplan Sonc bi imel krstiti otroka. Ko je pa izvedel, odkod sta botra, ga ni hotel na noben način. Boter otrokov je rekel k planetu: „Ali smo mi morda Judi? Bili smo krščeni, birmani, obhajani kakor Vi.“ Ali vse je bilo zastonj. Sonc ni hotel slišati nobene besedice. „Dobro,“ sta rekla botra, „napravili bomo kot v Ricmanjih,“ pa sta vzel otroka in ga nesla nekrščenega domov. Otrokov starši pravijo zdaj, da ne puste, da bi Šonek krstil njihovega otroka, tudi če bi ga hotel. Ako mu je enkrat zabranil vstop v katoliško cerkev, se je s tem pokazal sovražnika otrokovega. — Kaj si nekateri naši kaplani dovoljajo! Božji blagoslov pa ni odvisen od kaprice kakuge prikrnjenega kaplana, ki kaže svojo faničnost, kjer more, samo da bi na-

Narodna čitalnica v Rojanu vprizori v nedeljo dne 18. t. m. v dvorani hotela pri Treh kronah v Sežani Ogrinčovo veseloigro v treh dejanjih, „Ljubljano jo dajmo“, Orlovskega burko „Za a č r a n o k r i e m o“ in nekaj šaljivih prizorov s prozo in petjem. Imenovano društvo vprizarja zapored predstave v Trstu in v okolici, ter daje občinstvu mnogo zabave in užitka, ker so jasno nadarjeni diletantje zlasti dobrimi komiki. Komaj ustanovljeno društvo se je občinstvu jako prikučilo, katero kaj rado zahaja na njih predstave, bodisi v mestu ali na okolici.

Danielev.

Smrtno obsodbo je izrekel v Trstu Teodor Sartor nad vodo Heleno Markolin, ki je bila njegova ljubica, a se ga je neveličala in ga pustila. Obljubil je, da bo v 15 dneh izvršena nad njo smrtna obsodba. Seveda so ljubezničega ljubčka dejali pod kluč.

Tatvina na pokopališču. Na židovskem pokopališču pri Sv. Ani v Trstu so neznani tatovi ukradli z grobničo rodbine Mordo dragocen bronast okrasek, vreden 1200 K.

Aretovana sta bila v Trstu 24letni sončni slikar Rudolf Geržon in 32letni starinar Avgust Verzon, ki sta na sumu, da sta vložila v prostoročje tvrdke Fratelli Gondrand in trgovine Silvestri. Geržon je brat onega Ivana Geržona, ki je bil pri zadnjih porotnih obravnavah v Trstu obsojen, ker je vložilem preskrbljeno potrebno orodje.

Četeta je umoril v Vodjanu v Istri je 75letnega posestnika Bergamasco umoril lastni sin. O vzroku tega groznega čina še ni niti znanega.

V vodnjaku je utonil v Gračanah pri Zagrebu 3letni sin Jurja Miškulina. Prejšnji dan so popravljali vodnjak, a so ga popazili dobro pokriti. Deček je prišel k njemu, seagnil vanj, zgubil ravnočte in utonil.

Šolska špecialistinja. Policijska je včeraj prijela neko mlado „srako“, ki se je utihotapljal po raznih hišah, hotelih in šolah ter ukradla vse, kar ji je prišlo pod roke. Poleg drugih reči, ki so jih pripeljali na magistrat poln ročni voz, je tudi 16 dežnikov, ki so bili pokrajeni večinoma po šolah. Oškodovan naj si jih pridejo jutri ob uradnih urah ogledati k policiji, da jih potem dobe nazaj.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 8 Hrvatov in 3 Slovenc. Iz Heba je prišlo 34 Hrvatov. Iz Ljubljane je šlo domov 40 laških zidarjev.

Izgubljene in najdeni reči. Nekdo je izgubil v Sodnjiških ulicah listnico z vrednostnimi papirji, z eno fotografijo in vizitnicami. Pošteni najditelj naj jo odda proti nagradi v upravnosti „Slovenskega Naroda“. — Krojač Josip Ihanc je našel zlato brožo, vredno 8 K in jo oddal na magistrat. — Posestnik Ivan Hribar je izgubil črno žensko ogrinčajo, vredno 8 K.

Ljubljanska društvena godba priredila danes zvečer v restavraciji pri „Belem konjičku“ (Trontelj), Wolfe ulice društveni koncert za člane. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina za člane prosta, člani plačajo 40 vin.

Ljubljanski sekstet na lok koncertuje danes zvečer ob 9. uri v „Narodni kavarni“. Vstopnina prosta.

Jugoslovenske vesti. Hrvatski sabor se nečejo poleči in zdi se, kakor da bi ne bilo več nade, da bi sabor mogel plodonosno delovati. Tudi včerajšnja seja je bila burna, kakor obe predsednici. Ko so se pročitali došli dopisi in zapisnik prejšnje seje, se je oglasil starčevičanski poslanc Ivan Peršič za besedo. V svojem govoru je napadal koalicijsko poslance, trdil, da imajo v saboru važnejšo besedo galerije in časnikarji, kakor poslanci, ter se pritoževal, da so se železniški certifikati izdali lancem v madjarskem jeziku. Predsednik dr. Medakovč je zavračal Peršičeve napade na časnikarje. Časnikarji spadajo med najinteligentnejše elemente v deželi in nedopustno je, ako se proglaša poklic žurnalista za inkompatabil z dostojanstvom saborskega poslance. V zadnjem državnem certifikatu je posl. Peršič prosil predsednika, naj poskrbi, da se bodo poslancem ob novem letu izdali hravatski certifikati. Napredni poslanec dr. Lorkovič je naglašal, da prevzame za svojo časnikarsko delovanje polno odgovornost in da bo, ako bo tožen, sam prosil sabor, da ga izroči sodišču. Starčevičanec F. Novak je interpeliral vlado radi komisarjata v Križevcih. Podban dr. Nikolič je na to interpelacijo odgovoril, da je vlada že ukazala, da se povsodi odpravijo komisarjati in se razpišejo obč. volitve. Srbski poslanec Banjanin je interpeliral radi koz v Liki, Srb. Budislavjevič pa radi prepopovedi političnih shodov v vojni krajini. Međ Budislavjevičevim govorom je prišlo do burnih debat med Srbi in Starčevičanci, da je bil predsednik prisiljen seje prekiniti. Na Budislavjevičevu interpelacijo je podoran dr. Nikolič odgovoril, da bo vlada predložila saboru zakonski načrt, s katerim se bo uredilo zborovalno pravo v vojni krajini. Nato je prevzel predsedstvo podpredsednik dr. Mile Starčevič. Ko so se izvršile dopolnilne volitve v posamezne obč. posl. dr. I. Lorkovič je načrtoval, da prevzame za svojo časnikarsko delovanje polno odgovornost in da bo jo posnemali tudi pri nas. Dajati posl. ostanke jedil na krožnikih ni le gibanje, temuč se more na ta način prenesti bolezni ehinokoka (črv) tudi na človeka.

Cvetje iz vojašnice. Desetnik

Društva pred "Triglavom"; JV. Zgodovina "Triglava": A. Prva doba od 1. 1875. do 1895. 1.) ustanovitev; 2.) notranji razvoj; 3.) delovanje. B. Druga doba od 1. 1895. do 1905. 1.) versko gibanje; 2.) radikalno gibanje. C. Tretja najnovejša doba. V. Društvena kronika; VI. Imenik vseh častnih, ustanovnih, rednih in podpornih članov ter statističen pregled in VII. Seznamek predavanj. Društvo je v teku 30 let štelo 10 častnih, 8 ustanovnih, 647 rednih in nad 200 podpornih članov; od teh jih je bilo 380 pravnikov, 111 modrosvcev, 107 medicincev, 42 tehnikov, 4 farmacevti in 3 bogoslovi. Največ rednih članov je štel "Triglav" v 29. društvenem letu namešč 73, najmanj pa v 11. letu namešč samo 29. Iz "Triglava" je izšlo 197 doktorjev in sicer 101 pravnik, 77 medicinskih, 16 modrosvcev in 3 bogoslovni; poleg tega še 9 inženjerjev in 3 magistrji farmacie. Sub auspiciis imperatoris so bili promovirani 3 Triglavani: dr. Vl. Žitek, dr. I. Zolgar in dr. Fran Ilčič. Tekom 30 let je "Triglav" umrlo 90. V društvu je bilo 124 znanstvenih in leposlovnih predavanj, vendar pa to število ni popolno, tako je bilo na primer l. 1898/99 več predavanj, ki pa v seznamku niso zabilježena. — Knjižica se je razposlala vsem bivšim članom "Triglava", ne da bi se nавaja cena. Dasi se torej ne zahteva zahteva za knjigo plačila, vendar menimo, da ne bo nobenega "Triglavana", ki je sprejel spomenico, ki bi se pri tej priliki ne spominjal s primernim denarnim prispevkom društva, ki mu je bilo za dijaških let v tujem mestu edino zavetišče inognjišče!

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Močan sunek. Andrej Skok in Jožef Logar, posestnika v Baču, sta se pred Čotovo gostilnico sprla zradi nekega z darskega zasluga. Pri tem se je Skok nad Logarjem tako raztrotil, da ga je sunil s pestjo v prsi s tokom močjo, da je butnil ob tl., in si zlomil obe kosti leve noge. Skok je bil obsojen na 3 tedne zapora.

Tatvine. Andrej Janša, hlapec na Dovjem, je sicer nekoliko prišmuknjen, a vendar pri takem pametju da je za svoja dejanja odgovoren. Ima pa tudi še to lastnost, da z vso vremeno dela na korist svojega vsakčasnega gospodarja. Zadnjih pet let je služil pri Mariji Kosmač na Dovjem ter znosil domov razno gospodarsko orodje v vrednosti 84 K. 50 v katere je raznimi strankami izmaksnil. Nekega dne je poskušal v trgovini Ane Brence izdati nov vinar za cekin, misleč da to prodaja ka, ki slabo vidi, ne bo opazila. Janša priznava tatvine. Obsojen je bil na 3 mesece težke ječe.

Vincenc Juvan, 17letni posestnika sin in poštni vel. v Hotiču, je med potjo iz Litije v Hotič iz poštne torbe izmaksnil 20 K. iz pisma Marije Lavtar je pa vzel 2 dolarja, katere jih je sin iz Amerike za praznike poslal, potem je pismo s čevljarskim lepotom zopet nazaj pritrdir. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe.

Janez Požar iz Vrhja okraj Brežice doma in čevljarski pomočnik, je na potovanju z Reke 10. vinoteka t. l. Martinjaku izmaksnil Jožefu Skoku uro z verižico v vrednosti 19 K. 50 v. Obsojen je bil na 6 mesecev težke ječe.

Nasilen prisiljenec Ferdo Veidl, iz Š. Janža na Koroškem doma in tukajšnji prisiljenec, je jezen na paznika Franca Puterla, ker si domneva, da mu je on krije, da ne bodi iz prisilne delavnice na delo. Dne 10. velik. srpanja je nadzoroval Puterle prisiljenec v delavnici. Ko se je nekoli h tlori pripognil, je skočil Veidl s kamnom obrožen nanj in ga začel biti po glavi. Na lice mesta došli konzul Franjo Pavlečič, nadzornik Mulaček in nadpaznik Kumaver so hoteli odpeljati Veidla v celico, ta pa se postavil s kamnom v roki proti njemu grozec, da bo vsakega ubil, kadar je mu bo približal. Še-le vojaški stražni ga je bilo mogoče ukrutiti. Navzočnega trdnika je obkladal z najgršimi psovimi ter še Kunaverju posebno za grozil, da ga bo zadušil, kadar mu bo pest prisel. Obdolženec pravi, da je bil istikrat duševno zmešan, ker se ne je nicesar spominjati, kar zdravniku kazata. Obsojen je bil na 1 leto teže ječe.

Preveč je bil močen Franc agar, zidar na Dovjem, je v prenu, ki ga je imel v Ferlanovi gostilni zidarjem Antonom Beanckinjem, tega v jezi due 12. velik. srpanja l. tako ob tla vrgel, da mu je deseto eno rebro zlomil. Obsojen je bil na meseca ječe.

Slovenci in Slovenke! Ne zabiće družbe sv. Cirila in Metoda!

Telefonska in urzajdjava poročila.

Dunaj 15. novembra. "Arbeiter Zeitung" poroča, da je neki socialno-demokratični poslanec že 2. junija t. l. dobil od anonimne strani pismo, naj v zbornici zaklicuje Ploju: "Wacholderhofrat" in mu zagrozi, naj se več ne pokaze v obdaških gozdovih. Pismo je delalo vtisk, kakor da bi ga pisala bolna hysterična ženska. V pismu so bila izrečena ista očitanka, ki jih je izrekel posl. Stein, in je razvidno iz njega, da proti Ploju ni bila vložena kazenska ovadba, da se torej ne more trditi, da bi se vsa afera dala dokazati iz aktov. "Arbeiter Zeitung" poroča, da ima ločena Plojeva žena več kakor pol drugi milijon premoženja.

Dunaj 15. novembra. Ločena Plojeva žena se je preje pisala Schling in je zagrizena vse nemka Stara je 67 let. Pred meseci je še prosila nekatere poslanice, naj bi jo predstavili justičnemu ministru. Nobeden od naprošenih poslancev ni hotel tega storiti.

Dunaj 15. oktobra. V ponedeljek se pričeno v gospoških zbornicah konference strank o volilni reformi. Za te konference je dal iniciativno princ Egon Fürstenberg.

Dunaj 15. novembra. "Wiener Zeitung" priobčuje odlikovanje sekcijskega načelnika Hasenröhla z redom železne krone in dvornega svetnika Alfreda viteza Briefa z vitežkim križem Leopoldovega reda.

Budimpešta 15. novembra. Delegaciji se snideta 24 t. m. Oficijno se razglaša, da otvor cesar sam zasedanje s prestolnim pogovorom.

Pariz 15. novembra. Tukajšnji listi se bavijo obširno z govorom nemškega državnega kancelarja Bülowa o mednarodnem položaju in specialno o razmerju med Nemčijo napram drugim državam. Govori so, da je značaj resignacije. Dasi je Bülow rekel, da so vsi trezni politiki za trozvezo, pravijo listi, da je vidno iz vsega govora, da tudi Bülow več ne veruje v trozvezo in da z neko plahostjo gleda na konture novega grupiranja velesil.

Berolin 15. novembra. Avstrijski minister zunanjih del baron Aerenthal je prišedši iz Petrógra, imel tu dolga posvetovanja z državnim kancelarjem Bülowom in drž. tajnikom Tschirschkem.

Najboljše in najfinječe čistilo obuval v sedajnosti je Globin, ki napravi usnje voljno in trdno. Globin je tudi ceno čistila, ker ga je treba le jako malo, da se obuvalo lepo in trajno blesti. Kdor bo enkrat poskusil Globin, ga bode vedno rabil. Izdelujejo ga kemične tvornice Fritz Schulz jun., akcijska družba v Lipskem, Hebu na Českem in Lincolnu pri New Yorku. Na svetovni razstavi v St. Louisu l. 1904. Grand prix. Dobi se povsod, kjer to naznajojo plakati. Paziti je na to, da je napisana na pokrovu besedica Globin.

Roncegno na Južnem Tirolskem, na Valzeganski županiji, 1½ ure od Tridenta, 535 m nad morjem. Najmočnejši arzeno-zelezni vrelec, ki ga rabijo z najboljšim uspehom in trajno vse leto, tudi za zdravljenje doma, po vseh deželah ga priporočajo mnoge zdravniške avtoritete za krvne, ženske, živčne in kožne bolezni itd. Naprodaj po vseh lekarnah. Zdravilišče p. v. vrste "Grand Hotel des Bains" in "Par-hotel"

z 250 sobami in salonami, vsemi najmodernejsimi napravami. Prekrasna, zavetna leža, milo podnebje, veliki parki Sezija od 1. aprila do 1. novembra. Prospekti in pojasmila daje kopališko ravnateljstvo. 1077-18

Umrli so v Ljubljani.

Dne 10. novembra: Oče Otmar Vidic, franciškan, 58 let. Marijin trg 4. Naduha. — Neža Butar, strelčica, 73 let. Rožne ulice 3. Vsled raka. — Marija Premru, mlinarjeva vdova, 49 let. Radeckega cesta 11. Tumor cerebri.

Dne 11. novembra: Angela Putscher, žgleznica, uslužbenica hči, 33 ur. Karolinska zemlja 7. Crevesni katar.

V deželni bolniči:

Dne 8. novembra: Peter Jagodic, deavec, 70 let. Jetika.

Dne 9. novembra: Jakob Grum, deavec, 70 let. Kap.

V otroški bolniči:

Dne 9. novembra: Antonija Mandič delavčica hči, 4 leta. Škratlica.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurz dun. borze 15. novembra 1906.

Naložbeni papirji.

	Denar	Blago
4½% majška renta	99-10	99 30
4½% srebrna renta	100-10	100 30
4% avstr. kronska renta	98-95	99 15
4% zlata	117-20	117 40
4% ogrska kronska renta	94-76	94 95
4% zlata	118-20	118 40
4% posojilo dež. Kranjske	98-60	99 60
4½% posojilo mesta Split	100-50	101 50
4½% bos.-herc. železniško posojilo 1902	99-76	100 75
4% češka dež. banka k. o.	98-80	99 30
4% zast. pisma gal. dež. ž. o.	99-	99 50
100-20	101-20	
4½% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	105-	106-
4½% zast. pisma Innerst. hranilnice	100-	101-
4½% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	99-75	100 20
4½% z. pis. ogr. hip. ban.	100-	100 35
100-	100-20	
4½% obl. češke ind. banke	100-	101-
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99 90	99 60
4% prior. dolenskih žel.	99-50	100-
3½% prior. juž. žel. kup. 1/1/1	313-75	315-75
4½% obl. avstr. pos. za p. o.	100-	101-
Srečke		
Basilička srečke	217 50	223 50
Kreditne	273 50	275 60
Inomorske	152-	154-
Krakovske	248-	292-
Ljubljanske	299 50	3 050
Avstr. rdeč. križa	264 50	264 50
Ogr.	103-50	110--
Rudolfove	163-40	164 40
Salburške	22 80	24 80
Dunajske kom.	5 4	514-
Delnice		
Južne železnic	174 10	175 10
Državne železnic	675-	676-
Avstr.-ogrskie bančne delne	755-	1762-
Avstr. kreditne banke	674-	675-
Ogrske	810	812-
Zivnostienske	242 50	243 50
Premogok v Mostu (Brüx)	706-	710 20
Alpinški montan	562 90	603 90
Praške žel. ind. dr.	640-	661-
Rima-Murányi	566-	567-
Trboveljske prem. družbe	280-	282-
Avstr. orzne tovr. družbe	562-	564-
Ceške sladkorne družbe	147-	148 50
Valute		
C. kr. cekin	11-36	11-40
20 franki	19-15	19-17
20 marke	23 50	23 58
Sovereigns	23-07	24-13
Marke	17-57	17-77
Laški bankovci	95-60	95 80
Rubliji	2 53	2 54
Dolarji	4 84	5-
Efektiv		
5 višje		

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 14. novembra 1906.

Termin.

Pšenica za april . . . za 50 kg K 7-52
Rž . . . april . . . 60 - 67 1
Koruza . . . maj 1907 . . . 50 - 52 20
Oves . . . april . . . 60 - 73 55

Efektiv.

5 višje.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 04-2. Srednji straeni tlak 786,0 mm.

Oktobar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrevi	Nebo

<tbl_r cells="6" ix="3" maxcspan="1

Urarski pomočnik
se sprejme pri
H. Suttnerju v Ljubljani.
5878-15

Trgovski pomočnik
izvaren manufakturine in železniške
stroke, zeli svojo službo premeniti.
Naslov pod šifro „C. T. 102“ na
upravn. „Slov. Naroda“. 4169-1

Ljubo se prostorna in svetla
čedno mebljava
mešečna soba
s posebnim vhodom. — Ponudbe pod
„mebljava soba“ na upravnštvo
„Slov. Naroda“. 4094-2

Salame fine ogiske gld. 1:95; iz gnajati
zelo priljubljene gld. 1:30; du-
najske 86 kr.; bolj fine gld. 1:15 za kilo.
Gnjat à la Praga 1 gld.; brez kosti gld. 1:20;
pleče brez kosti 95 kr.; suho meso
86 kr.; slanina 88 kr.; glavina fina 50 kr. za
kilo. — Fine kranjske klobase, vel., ena 20 kr.
Slivovka, brinjevec, gld. 1:20 liter
od 5 kil naprej. 335-22
Sveži špeh à 80 kr., mast à 85 kr.,
glava à 40 kr., prašiči
iztrebjeni po tržni ceni.

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Lepi lokali

pripravni za vsako trgovino ali za pi-
sarne se dajo takoj v najem.

Odda se tudi

hlev za dva konja.
Naslov pove upravnštvo „Slov.
Naroda“. 2845 44

**Grofa Barbo oskrbnštvo v Ra-
kovniku pri Št. Rupertu na
Dolenjskem**

ima na prodaj
več wagonov

krompirja.
Cena po dogovoru. 4104 1

Morske ribe
na laški način pripravljene
se dobijo vsak petek

V restavraciji „pri Zlati ribi“
v Stritarjevih ulicah.

Se vladno priporočam
4110 M. Rozman.

Svetovni čudež!
250 kosov nakiča za 5 kron!
Prima švicarska patentna Roskopf **zepna**
ura s pozlačeno oklepno veržico s 3letnim
jamstvom, fin pisalnik, angleški štiridelni
žepni nožek, prima cigareta cevka z jan-
tarjem, garnitura naprsnih, ovratniških in
mansetnih gumbov, 3% zlata, fina kravatna
igla s ponarej kamenom, damska broža, 144
prima jeklenih perer in še 109 dragocenih,
izbranih razglednic. Vseh 250 kosov z **zepno**
uro stane samo 5 kron. 4098

Pošljiva po povzetju ali denar naprej

D. KESSLER, Krakov št. 171.

NB Kdor vzame 2 zavitka, mu zastonji
dodenem angleško britev ali 6 platnenih
žepnih robev ali pa 3 zobne štečke.

Št. 40.775.

Razglas.

V smislu § 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se javno
naznana, da 80

proračuni o dohodkih in stroških
za leto 1907:

- 1.) mestnega zaklada;
- 2.) mestnega ubožnega zaklada;
- 3.) zaklada meščanske imovine;
- 4.) ustanovnega zaklada;
- 5.) mestne elektrarne;
- 6.) mestn. loterijskega zaklada;
- 7.) amortizačnega zaklaga mestn.
loterijskega posojila;
- 8.) mestnega vodovoda in
- 9.) mestne klavnice;

sestavljeni in bodo razgrajeni v mestnem knjigovodstvu štirinajst dni in sicer od
15. do 28. novembra 1906 na vpogled, da vsakdo lahko navede svoje opazke o njih.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 13. novembra 1906

mešečna soba

s posebnim vhodom in če mogoče s
hrano. 4076-2
Ponudbe pod „Mešečna soba“
na upravnštvo „Slov. Naroda“.

Trgovski pomočnik
„železničar“
in
kontoristinja

oba z daljšo praksjo, se sprejmeta
tako pod dobrimi pogoji v Ljubljani.

Natančneje se izvede v mestni
posredovalnici za delo in stanovanja
v Ljubljani. 3986-5

Grand hotel Union.

Danes in naslednje dni

ciganska kapela

dvor. primasa

Bandy Rosza.

Začetek ob osmih zvečer.

Vstop prost. 4089 3

S čim 3807-5
naj le kurimo? S Paulusovi
salonskimi briketi

iz kraljice Lujize prem ogokopa v Šleziji.
Prešan iz najboljše kakovosti premoga (8000
kalorij kuirilne moči) brez vsake primesi, v
kokash po 1 kg. Nobenega smradu, prahu
ali odpadkov, najpripravnješa kontrola in
ureditev; za vsako kurjavjo (1 ura = 1 vinar)
izborna primerna. Pošiljanje na zunaj kako
pripravno, da, brez embalaže. Edini depot
pri J. Paulinu, lastniku premogokopov v
Ljubljani, Nove ulice 3. Tamkaj tudi zaloga
najfinješega trboveljskega kosovnega in
orehovnega ter dolenskega premoga. Zadnji
dve vrsti zaradi zelo nizke cene kako pripo-
ročljivi. Trboveljski orehovni premog služi
v štedilnikih in pri likanju izvrstno. Na cele
vagone po premogokopniških cenah.

Telefon štev. 32.

Odkrovano z najvišjo odliko „Grand
Prix“ na svetov. razstavi v St. Louisu.
V tablicah po 10 h naprodaj povsed.

Vljudno se priporoča

trgovina

s klobuki in črevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana,

Stari trg štev. 10.

Velika zaloga, solidno blago.

Cene zmerne. 15

4112-1

Od 10. do 12. 1906.

